

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych części Zatoki Gdańskiej

PROGNOZA
WERSJA V.2

3 SPOTKANIE KONSULTACYJNE

mgr Magdalena Kiejzik-Głowińska

Gdynia, 3 marca 2022 r.

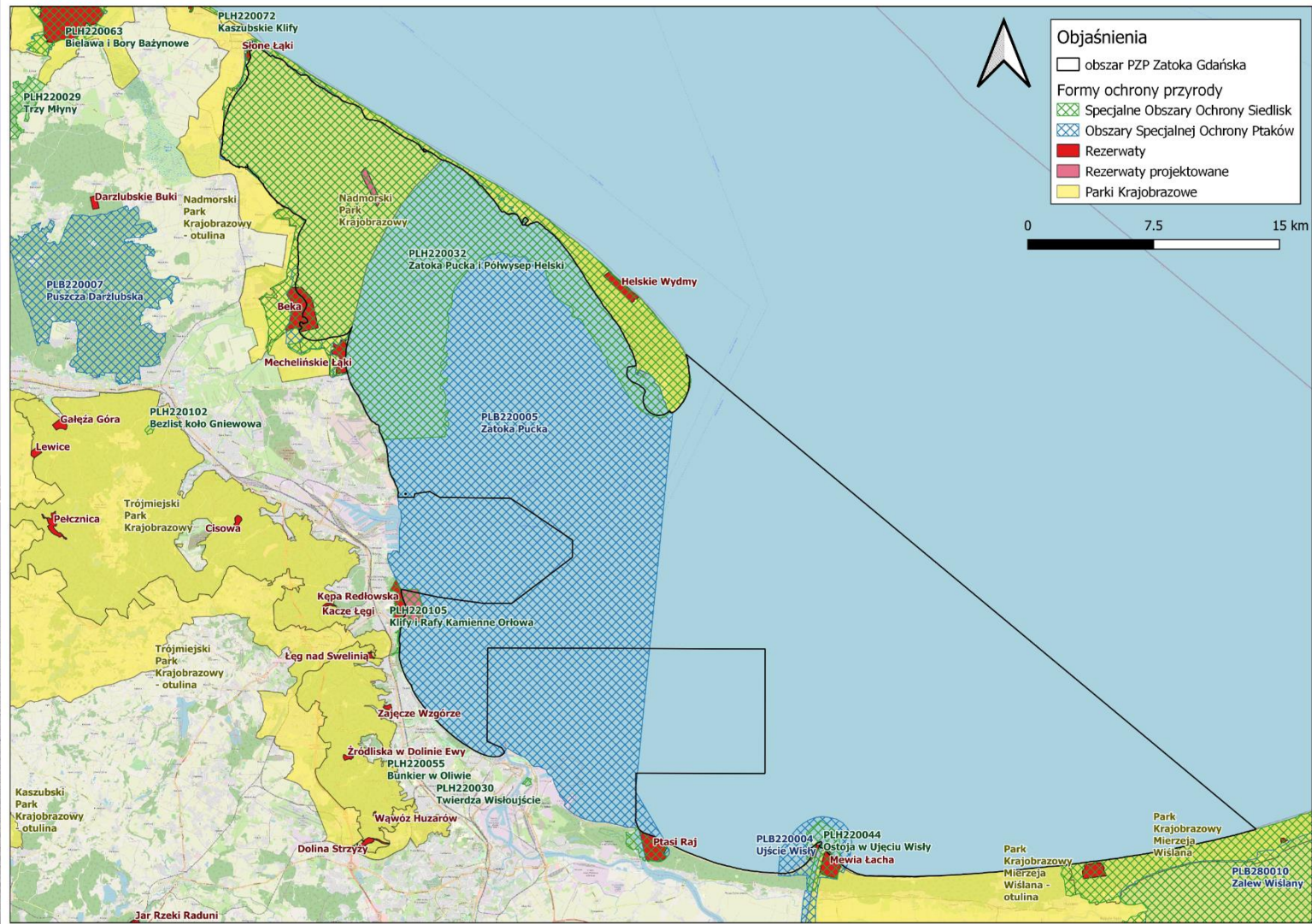

Układ prezentacji:

- obszary chronione i waloryzacja przyrodnicza akwenu objętego projektem Planu ZGD,
- dane przyrodnicze – co nowego?
- istniejące presje na akwenu objętym projektem Planu ZGD,
- Zatoka Pucka – najważniejsze konstatacje dotyczące wpływu ustaleń Planu ZGD v.2 na środowisko w związku ze zmianą zapisów ZGD v.1 a ZGD v.2
- podsumowanie: wnioski i zalecenia

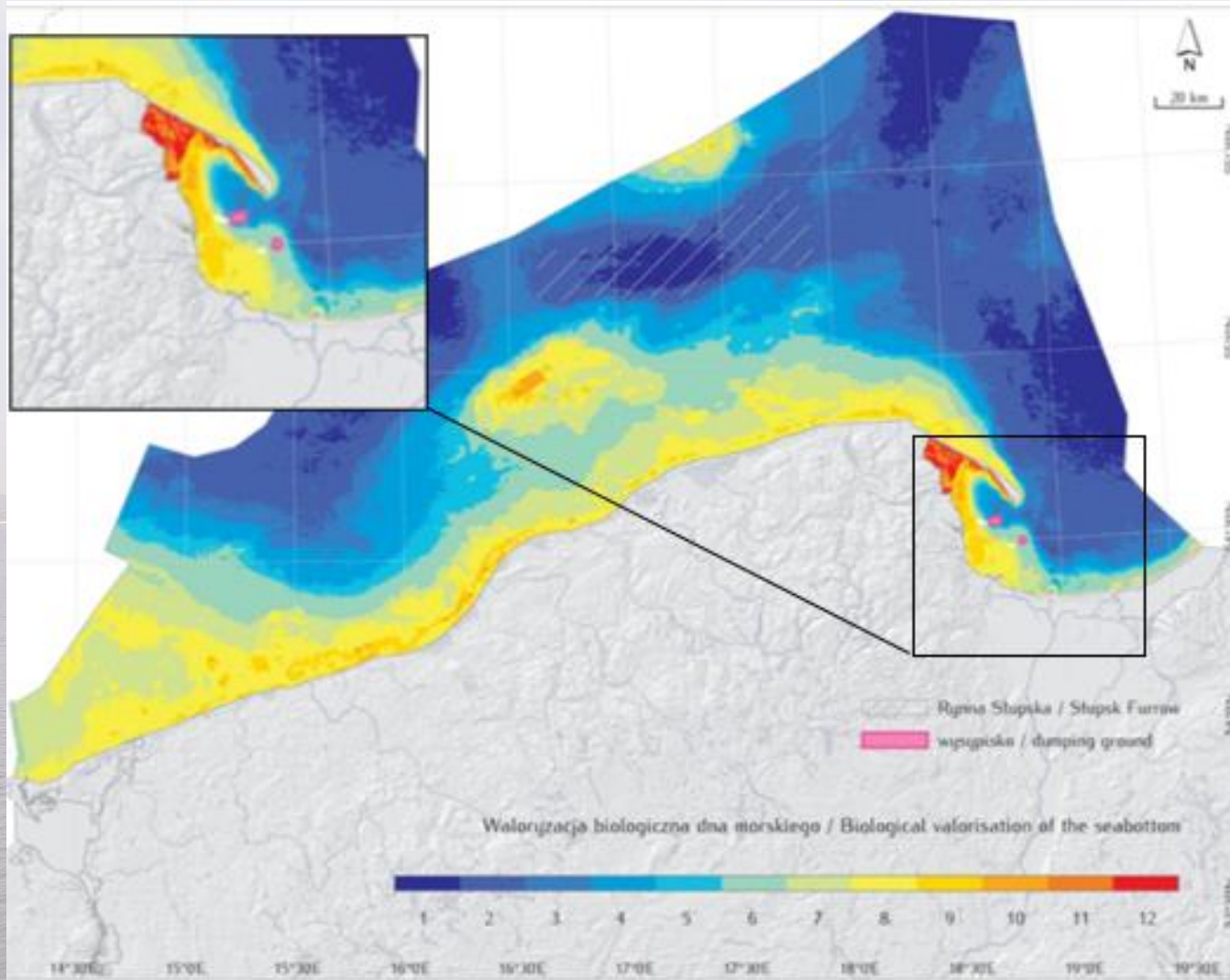

OBSZARY Natura 2000 i rezerwaty

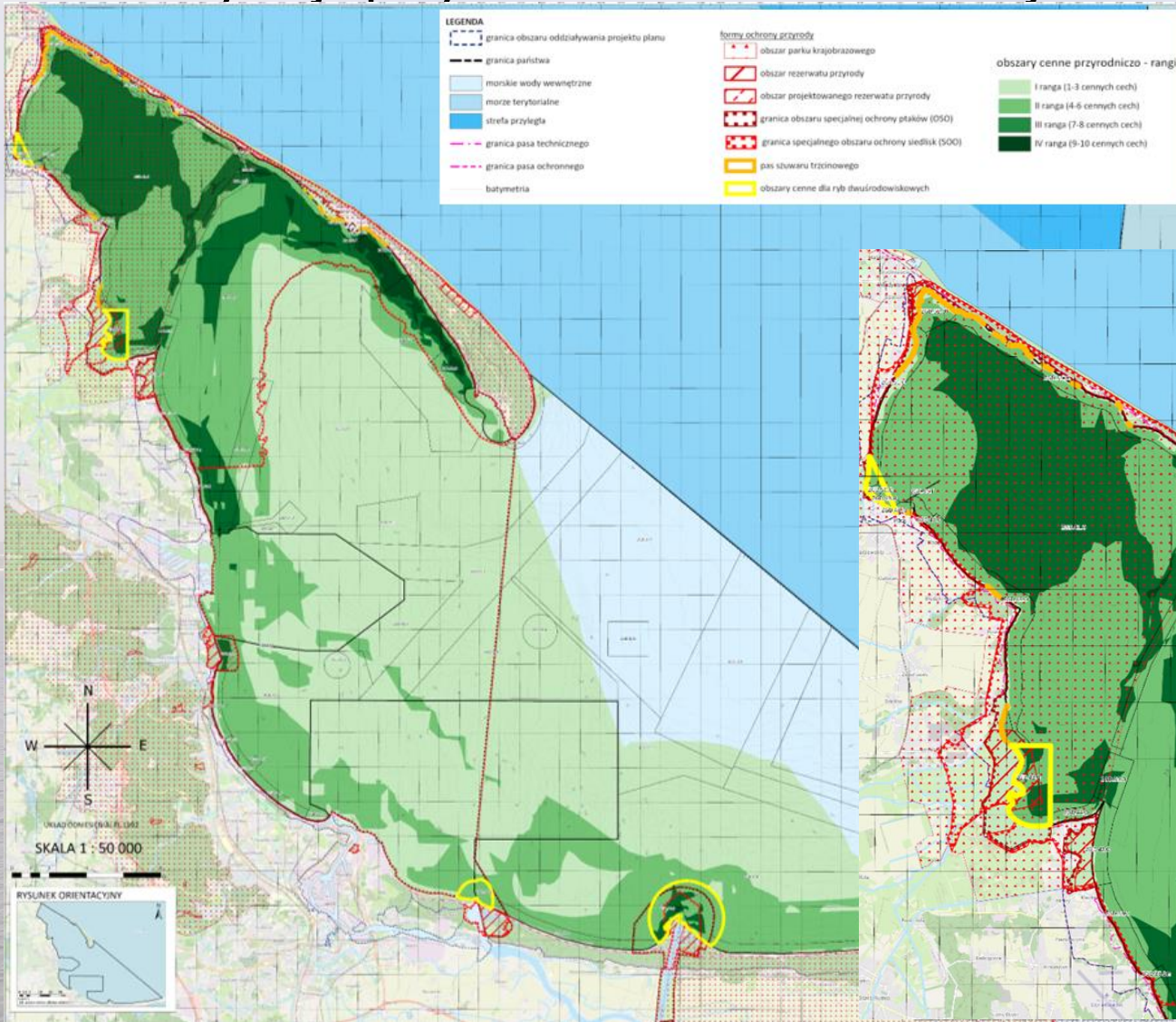
Źródło: opracowanie własne

Waloryzacja biologiczna dna morskiego POM

Źródło: Atlas siedlisk
polskich obszarów
morskich, 2009, IOPAN

Waloryzacja przyrodnicza Zatoki Gdańskiej

14 kryteriów wymienionych poniżej:

1. korytarze migracyjne ptaków,
2. obszary potencjalnego występowania łąki podwodnych,
3. pas szuwaru trzcinowego,

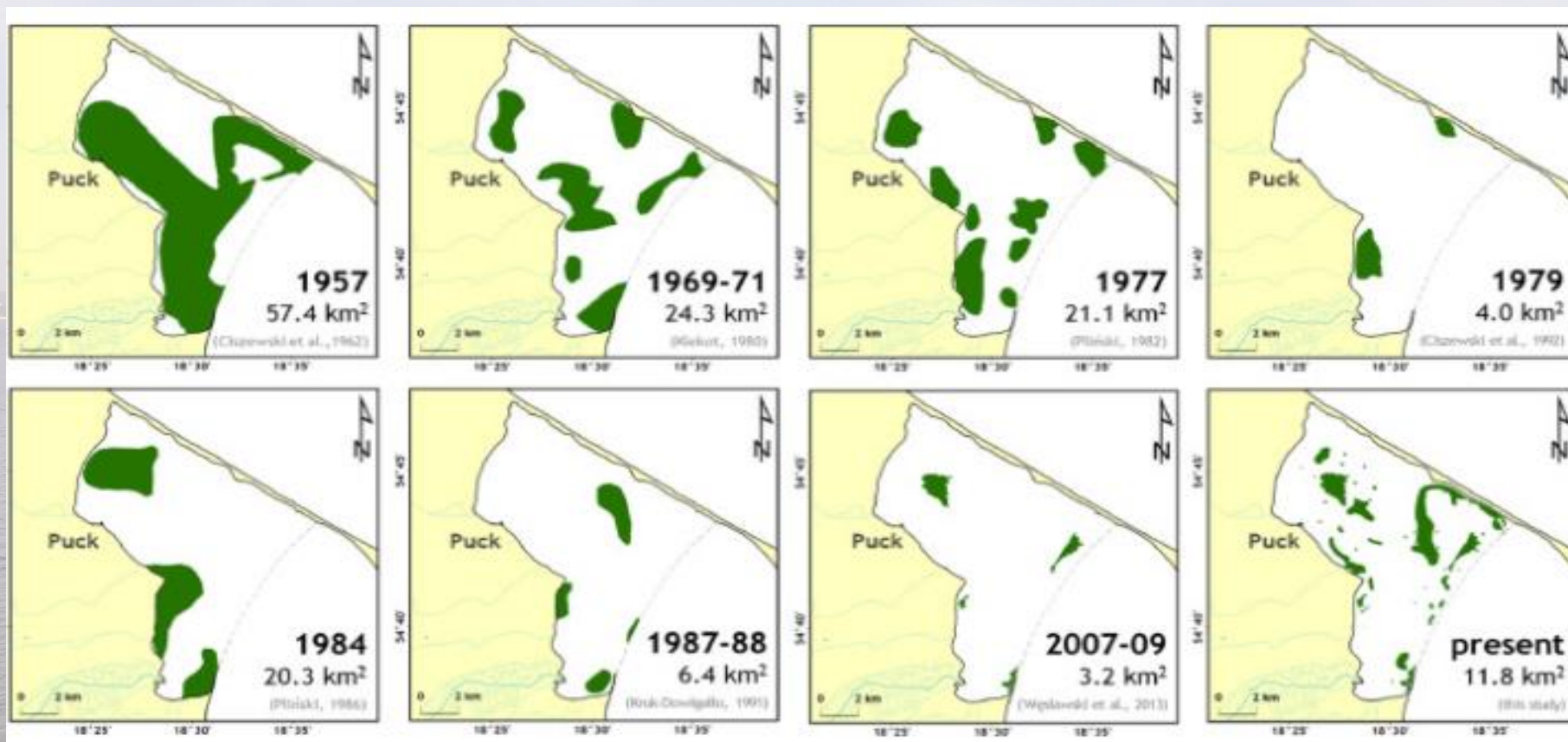
NAJCENNIESZE AKWENY”

- **Zatoka Pucka Wewnętrzna i Ryf Mew,**
- głazowisko w rejonie Klifu Orłowskiego – rzadkie w skali polskiego wybrzeża siedlisko z dużym bogactwem roślin,
- ujściowy odcinek Wisły Przekop – siedlisko ptaków siewkowatych, fok, ryb dwuśrodowiskowych,
- plaże w rejonie Babich Dołów – rejon występowania rzadkiego gatunku zmierniczka zatokowego *Deshayesorchestia deshayesii* – rzadkiego w skali polskiego wybrzeża
- tzw. Długa Mielizna (strefa brzegowa między Juratą a Helem) - to ważne siedlisko lęgowe ptaków siewkowatych oraz rejon najliczniejszego występowania zmierniczka plażowego *T. saltator* na całym polskim wybrzeżu oraz jedno z najcenniejszych miejsc pod względem składu gatunkowego makrozoobentosu i trawy morskiej *Z. marina*.

Z badań prowadzonych przez Instytut Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Instytut Oceanologii PAN, opublikowanych w 2021 roku we wspólnym artykule *Distribution and extent of benthic habitats in Puck Bay (Gulf of Gdansk)*, (Sokołowski A., Jankowska E., Bałazy P., Jędruch A.) wynika, że w ciągu ostatnich kilku lat można zaobserwować pewne zwiększenie powierzchni łąk podwodnych *Z. marina*

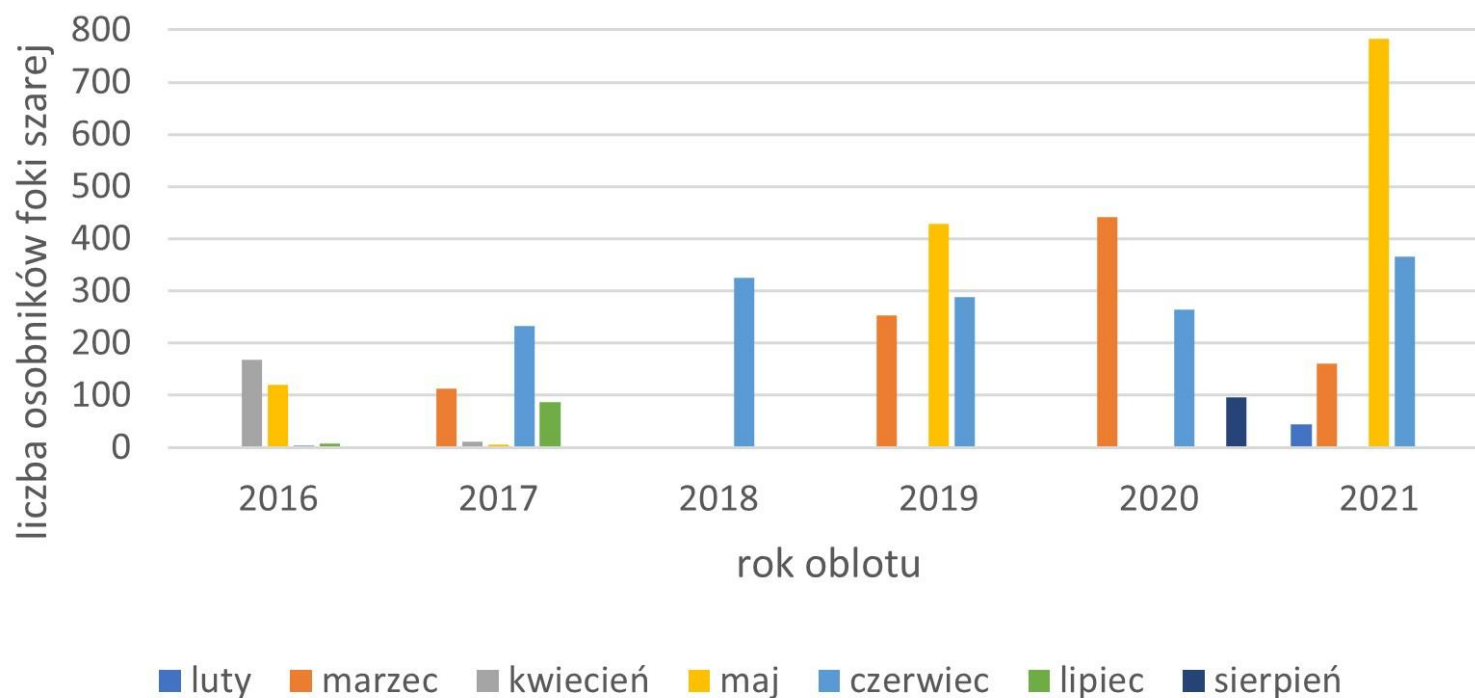
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0078323421000312>

Foka szara – monitoring PMŚ 2016-2021

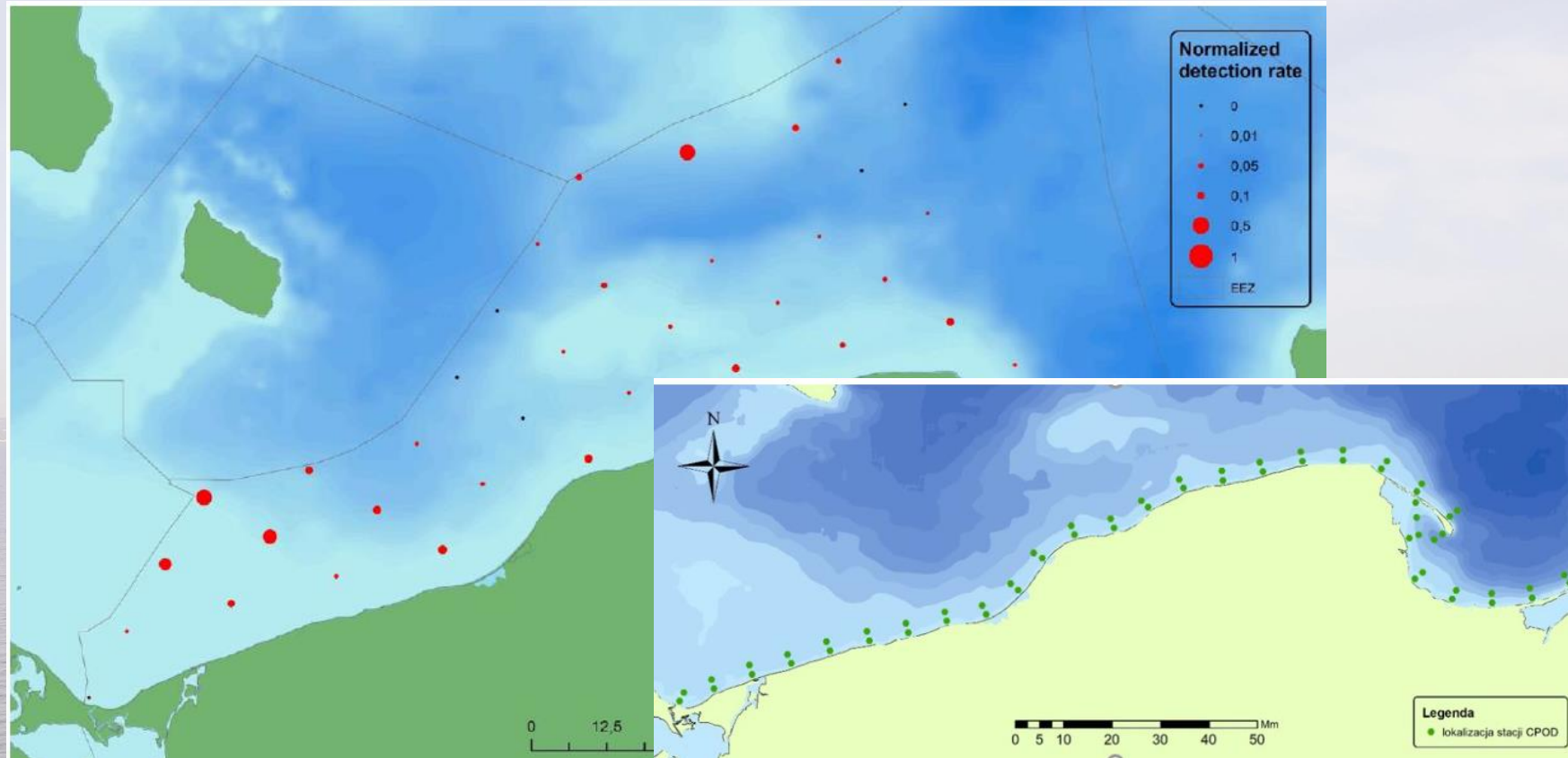

Foki szare zarejestrowane podczas oblotów na polskim wybrzeżu

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych PMŚ

Morświn - Wyniki projektów detekcji morświna prowadzonych na polskich wodach Bałtyku (opracowane przez Stację Morską UG w Helu)

Źródło: Evans Peter G.H, Similä T., 2019, Progress Report on the Jastarnia Plan: the recovery plan for the harbour porpoise in the Baltic Proper, Sea Watch Foundation, UK

Dane przyrodnicze – co nowego?

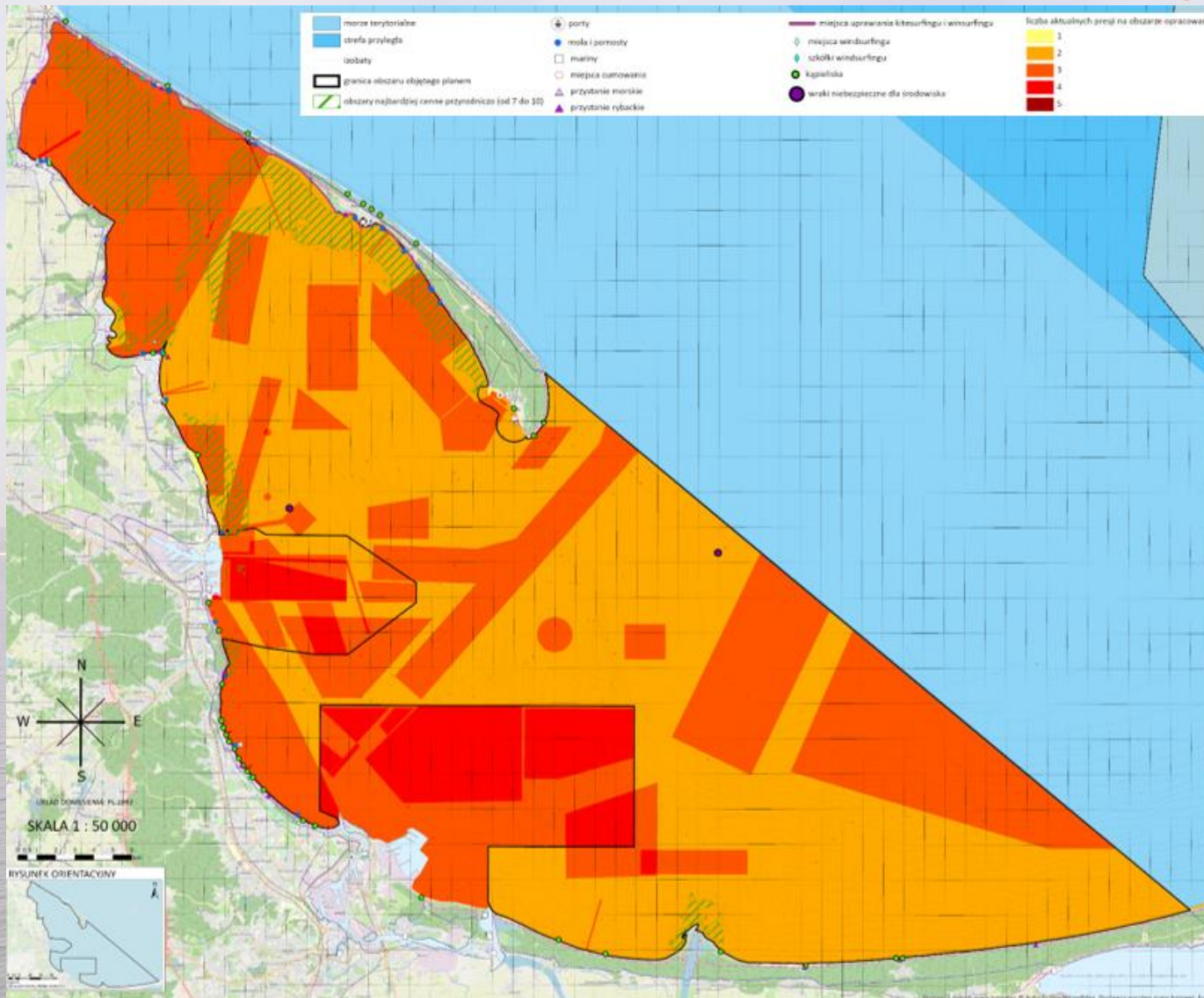
- Monografia Zatoki Puckiej (3 tomy) pod red. Prof. Jerzego Bolałka - do tej pory się nie ukazała
- Obszar Natura 2000 **PLB 22005 Zatoka Pucka** – brak planu ochron ale przygotowano tymczasowe cele ochrony dla gatunków i ich siedlisk w obszarze
- Obszar Natura 2000 **Klify i Rify Kamienne Orłowa PLH220105** - Urząd Morski w Gdyni przystąpił do sporządzania projektu planu ochronnych dla części morskiej – 28 lutego br. odbyło się pierwsze spotkanie informacyjne
- Obszar Natura 2000 **PLH220032 Zatok Pucka i Półwysep Helski** – projekt planu ochrony opracowany w 2014 roku

Dane przyrodnicze – co nowego?

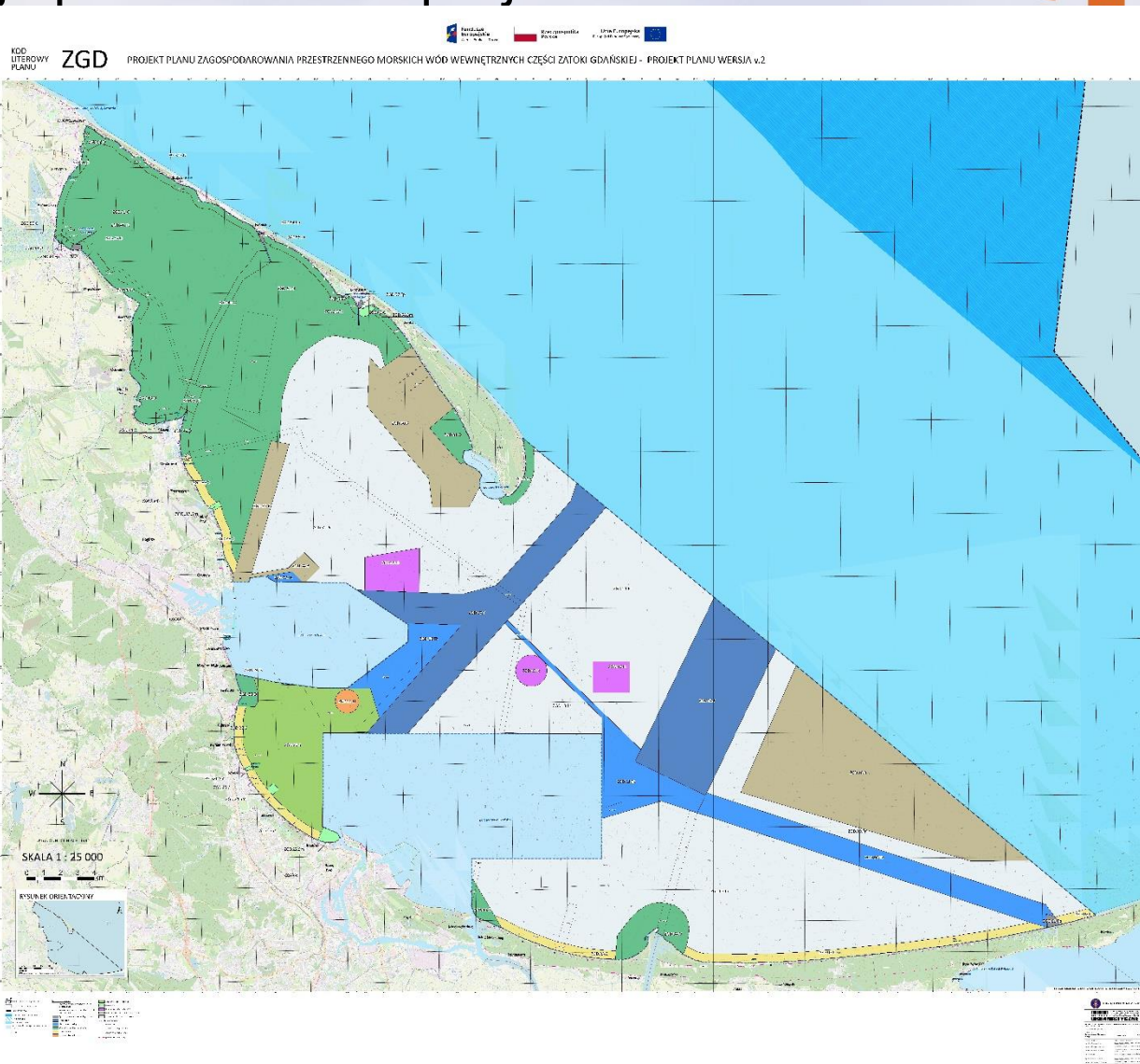
- Obszar Natura 2000 **PLH220044 Ostoja w Ujściu Wisły** oraz **PLB220004 Ujście Wisły** – projekty planów ochrony opracowane w 2014 roku
- **Nadmorski Park Krajobrazowy** – czerwiec 2021 - ogłoszenie Dyrektora Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych o publicznym wyłożeniu projektu planu ochrony Nadmorskiego Parku Krajobrazowego

PRESJE

Źródło: opracowanie własne

Funkcje podstawowe – projekt Planu ZGD v.2

FUNKCJE PODSTAWOWE

- **Pr** - Rezerwa dla przyszłego rozwoju - **ok. 44,7%** powierzchni Planu,
- **O** - Ochrona przyrody i środowiska – **ok. 21%** powierzchni Planu,
- **T** – Transport i Transport lokalny (**Tk**) – **ok. 15%** powierzchni Planu,
- **B** – obronność i bezpieczeństwo Państwa – **ok. 11,6%** powierzchni Planu,
- **S** - turystyka, sport i rekreacja, o oznaczeniu literowym (ok. 38 km²) – **ok. 3,7%** powierzchni Planu.

Pozostałe funkcje, tj.:

- **C** - ochrona brzegu morskiego, **D** – dziedzictwo kulturowe, **Fp** - funkcjonowanie portu lub przystani, **Ik** - infrastruktura-klapowisko, **Sm** – marina,

zajmują łącznie **ok. 4%**

Monitoring siedlisk morskich

- Monitoring gatunków i siedlisk morskich w latach 2016-2018 (<http://morskiesiedliska.gios.gov.pl/>) – Zeszyt 18 Biblioteki Monitoringu Środowiska (2018/3), Warszawa 2018

1160

- Duże płytkie zatoki (Zatoka Pucka) – w polskich obszarach morskich (POM) jedynym miejscem występowania jest Zalew Pucki i fragment Zatoki Puckiej do izobaty 20 m
- Obszar siedliska uznawany jest za unikalny pod względem przyrodniczym – występowanie łąk podwodnych i różnorodność gatunków roślin i zwierząt wodnych
- Największa w POM liczba chronionych makrofitów, występują gatunki rzadkie z gromady zielenic, ramienic, brunatnic, krasnorostów i roślin naczyniowych (które tworzą jedno- dwu- lub trójgatunkowe łąki podwodne- w tym trawa morska *Zostera marina*).
- Siedlisko było i jest najczęściej badanym akwenem POM
- Badania siedliska w latach 2016-2018 wykazały ZŁY stan ochrony siedliska (U2) - zły stan ekologiczny wód brak gatunków typowych ichtiofauny

Monitoring siedlisk morskich

1160

- Zagrożenia:
 - turystyka, żegluga przybrzeżna i morska;
 - wysoka presja turystyczna, szczególnie w okresie letnim, i związany z nim rozwój infrastruktury w strefie brzegowej na lądzie (kempingi, parkingi, hotele oraz w obrębie siedliska przystanie, mola pomosty), sporty motorowe;
 - dopływ zanieczyszczeń z lądu - spływ substancji biogenicznych do wód, skutkujących masowym rozwojem nitkowatych brunatnic negatywnie oddziałujących na inne gatunki roślin
 - ochrona brzegów morskich (budowle hydrotechniczne, zasilanie plaż, prace czerpalne) – działania te zaburzają naturalne procesy ekologiczne zachodzące w strefie brzegowej;
 - niekorzystnie wpływa również rybołówstwo (zaburzenie struktury ichtiofauny).

Monitoring siedlisk morskich

- Monitoring gatunków i siedlisk morskich w latach 2016-2018 (<http://morskiesiedliska.gios.gov.pl/>) – Zeszyt 18 Biblioteki Monitoringu Środowiska (2018/3), Warszawa 2018
- Wnioski z przeprowadzonego monitoringu siedlisk GIOŚ:
 - „Najistotniejszym wnioskiem dotyczącym ochrony siedlisk morskich i siedlisk związanych ze środowiskiem morskim jest zakończenie trwającego już od lat procesu opracowywania i wdrażania Planów zadań ochronnych i Planów ochrony oraz realizacja wskazanych działań” – cytata z Zeszytu 18 Biblioteki Monitoringu Środowiska

Karty akwenów – ZGD.41.O - pkt 9. Warunki korzystania z akwenu i pkt 12. Szczególnie istotne uwarunkowania dotyczące akwenu

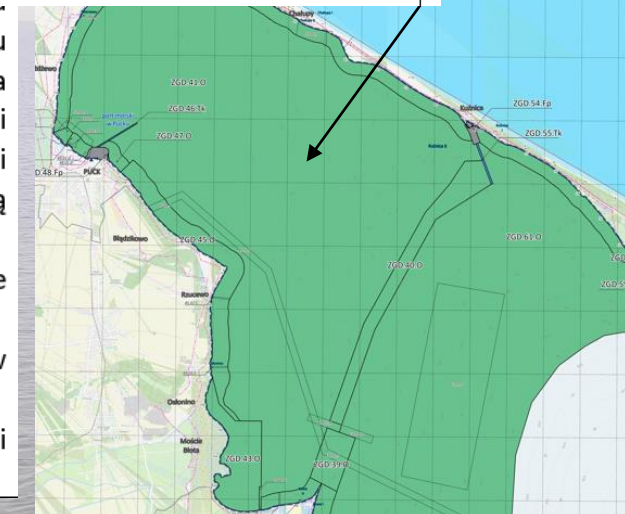
2) warunkiem korzystania z akwenu

- a) przeprowadzenie niezbędnych prac archeologicznych przed rozpoczęciem prac dla zagospodarowania luk morskich, mogących doprowadzić do zabytkowej w podakwenu w obszarze położonym do 100 m od brzozy w celu zachowania zabytków i inwestycji związanych z nadmorskim do zniszczenia lub uszkodzenia;
- b) zastosowanie rozwiązań nie powodujących skutecznego tarła ryb gatunków poławianych komercyjnie oraz obszarom cennym dla ichtiofauny, realizowanych przy użyciu metod, które nie niszczą siedliska i substratu tarłowego, nie powodują wysokiej śmiertelności ikry lub larw (np.: ekspozycja na nadmierny hałas, wibracje, koncentracje zawiesiny i szkodliwych substancji chemicznych, zmniejszenie stężenia tlenu) lub są prowadzone poza okresem tarła i rozwoju larw, a po zakończeniu prac warunki fizykochemiczne tarliska zostaną odtworzone przed kolejnym okresem tarła,
- c) zastosowanie rozwiązań niezagrażających obszarom stanowiącym siedlisko przyrodnicze makrofitów,
- d) zastosowanie rozwiązań niewpływających znacząco negatywnie na dobrostan ptaków w okresach wędrówek jesiennych i zimowania,
- e) zastosowanie rozwiązań uwzględniających przedpole widokowe panoram miejscowości nadmorskich - Pucka, Chałup, Kuźnicy, Jastarni.

12. SZCZEGÓLNICIE ISTOTNE UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE AKWENU

- 1) w części wschodniej Zatoki Puckiej Wewnętrznej od Oślonina po Rewę i wzdłuż Mewiej Rewy występują zabytkowe wraki jednostek pływających;
- 2) w granicach akwenu, przy ujściu Bładzikowego Strumienia w rejonie miejscowości Rzucewo, zlokalizowano zatopioną groblę, która prawdopodobnie stanowi dzieło człowieka;
- 3) akwen znajduje się w obszarze cennym ze względu na występowanie najlepszych warunków dla odbycia tarła niektórych gatunków ryb poławianych komercyjnie oraz obszarze ważnym dla rozwoju ichtiofauny;
- 4) akwen stanowi obszar cenny ze względu na korzystne warunki dla potencjalnego rozwoju zbiorowisk łąk podwodnych- makrofitów, w tym najcenniejszego gatunku trawy morskiej;
- 5) akwen jest położony w obszarze cennym przyrodniczo, stanowiącym miejsce odpoczynku, żerowania, koncentracji i zimowania ptaków wodno-błotnych w okresach wędrówek jesiennych i zimowania;
- 6) akwen stanowi cenny obszar dla całorocznego występowania morświna i foki szarej, według danych Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego;

ZGD.41.O

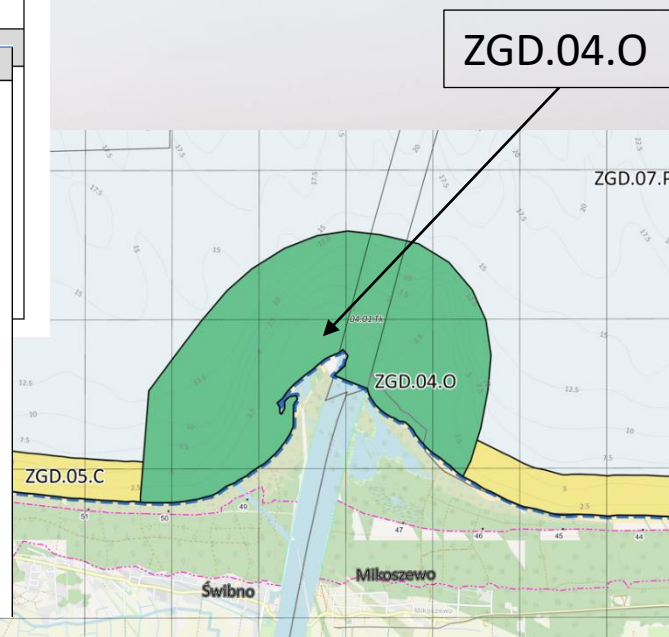

Karty akwenów – ZGD.04.O

KARTA AKWENU ZGD.04.O			1. OZNACZENIE LITEROWE
			O
2. NUMER AKWENU	04	3. OPIS POŁOŻENIA	zgodnie z wykazem współrzędnych, zawartym w § 15
4. POLE POWIERZCHNI	8,96 km ²		
5. FUNKCJA PODSTAWOWA			
O – OCHRONA ŚRODOWISKA I PRZYRODY			
6. FUNKCJE DOPUSZCZALNE			
1) B – obronność i bezpieczeństwo państwa;			
2) C – ochrona brzegu;			
3) Tk – transport lokalny;			
4) W – sztuczne wyspy i konstrukcje.			
7. ZAKAZY LUB OGRANICZENIA W KORZYSTANIU Z POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW			
9. WARUNKI KORZYSTANIA Z AKWENU			

Warunkiem korzystania z akwenu jest zastosowanie rozwiązań:

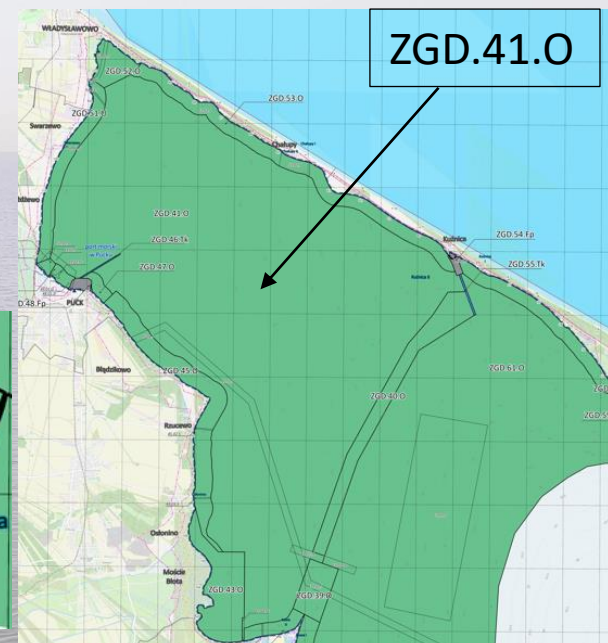
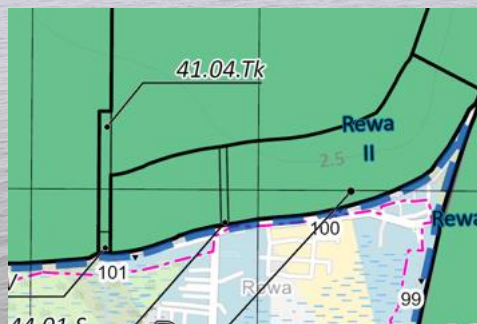
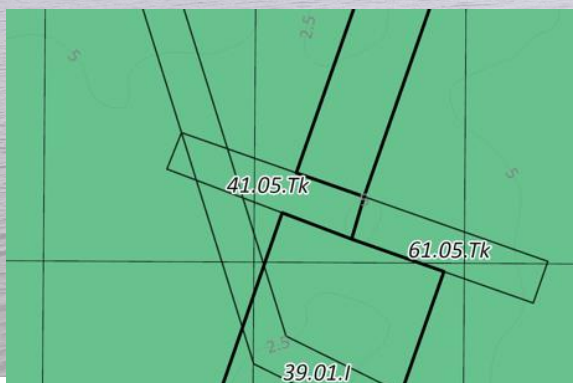
- 1) niezagrażających potencjalnie korzystnym warunkom odbycia się skutecznego tarła ryb gatunków poławianych komercyjnie oraz obszarom cennym dla ichtiofauny, realizowanych przy użyciu metod, które nie niszczą siedliska i substratu tarłowego, nie powodują wysokiej śmiertelności ikry lub larw (np.: ekspozycja na nadmierny hałas, wibracje, koncentracje zawiesiny i szkodliwych substancji chemicznych, zmniejszenie stężenia tlenu) lub są prowadzone poza okresem tarła i rozwoju larw, a po zakończeniu prac warunki fizykochemiczne tarliska zostaną odtworzone przed kolejnym okresem tarła,
- 2) niezagrażających miejscom rozrodu ptaków w okresie lęgowym;
- 3) niezagrażających obszarowi uznanemu za wyleżysko - miejsce odpoczynku i rozrodu - foki szarej oraz foki pospolitej;
- 4) niezagrażających funkcji korytarza migracyjnego ryb wędrownych i innych organizmów dwuśrodowiskowych;
- 5) niewpływających znacząco negatywnie na dobrostan ptaków w okresach wędrówek jesiennych i zimowania.

Zapisy dotyczące możliwości korzystania z akwenu – przykładowa karta ZGD.41.O

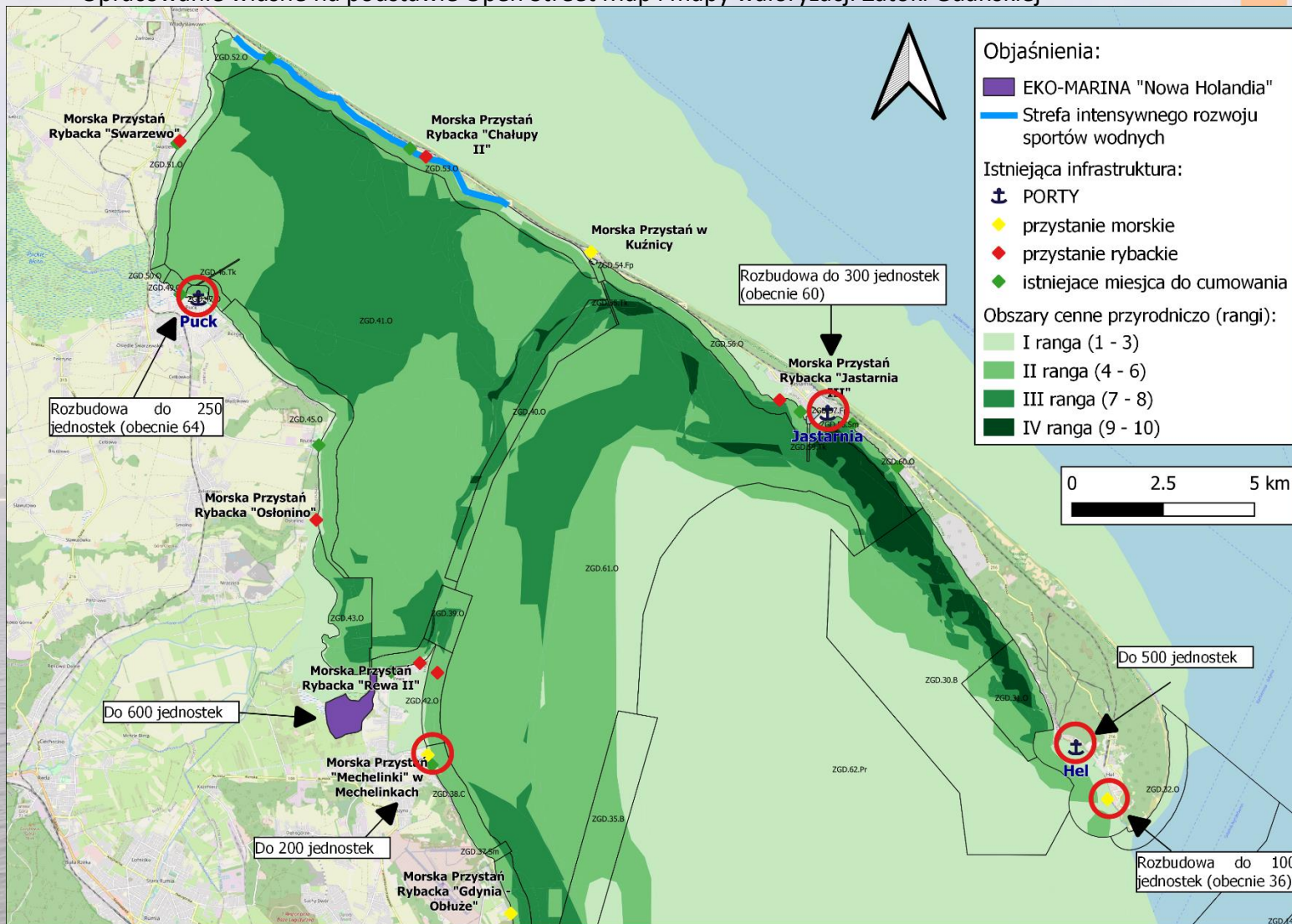
7. ZAKAZY LUB OGRANICZENIA W KORZYSTANIU Z POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW

- 1) dla funkcji D – dziedzictwo kulturowe, korzystanie z akwenu ogranicza się do zapewnienia warunków i przestrzeni dla ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego – pozostałości osady oraz portu z okresu wczesnego średniowiecza w Pucku w podakwenu 41.02.D;
- 2) dla funkcji I – infrastruktura techniczna, korzystanie z akwenu ogranicza się do zapewnienia warunków i przestrzeni dla realizacji i eksploatacji obiektów i urządzeń infrastruktury:
 - a) przesyłu węglowodorów oraz biometanu, a także wodoru i innych gazów przemysłowych w podakwenu 41.01.I,
 - b) łączności;
- 3) dla funkcji S – turystyka, sport i rekreacja zakazuje się sytuowania:
 - a) pomostów oraz obiektów służących rekreacji plażowej, takich jak: zjeżdżalnie wodne, wyciągi do nart i innych rodzajów desek wodnych,
 - b) kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych okazjonalnie do kąpieli;
- 4) dla funkcji Tk – transport lokalny, korzystanie z akwenu ogranicza się do zapewnienia przestrzeni dla wyznaczania trasy żeglugowej lub toru wodnego:
 - a) w podakwenach 41.04.Tk oraz 41.05.Tk,
 - b) o szerokości nie więcej niż 20 m i głębokości nie więcej niż 2 m do portów lub przystani morskich oraz miejsc sytuowania pomostów w sąsiednich akwenach;

Mapa presji turystycznej na Zatoce Puckiej

Opracowanie własne na podstawie Open Street Map i mapy waloryzacji Zatoki Gdańskiej

Działania minimalizujące – Zatoka Pucka

Dopuszczone w projekcie Planu ZGD v.2. ilości miejsc cumowniczych to łącznie **ponad 1500 nowych miejsc**. Intensywny rozwój infrastruktury morskiej i związany z tym rozwój sportów wodnych może spowodować presję na ekosystem Zatoki Puckiej i w efekcie jego degradację.

Możliwe rozwiązania zaproponowane w Prognozie:

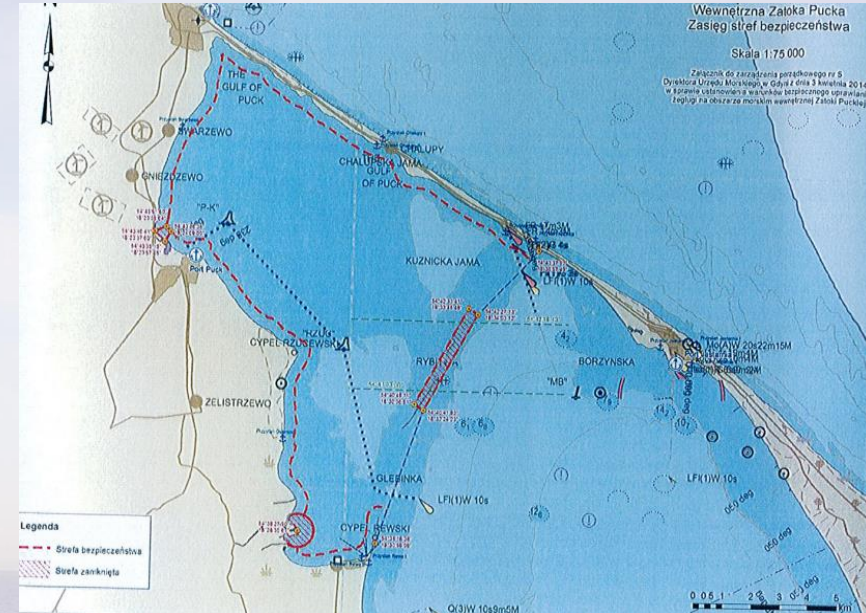
- Etapowanie inwestycji w obrębie Zatoki Puckiej i jednocześnie monitorowanie stanu ekosystemu, **w tym siedlisk chronionych i trawy morskiej**
- Opracowanie chłonności turystycznej Zatoki Puckiej w oparciu o odporność ekosystemu na presję turystyczną **w celu określenia dopuszczalnych ilości użytkowników i rodzajów sportów wodnych i turystyki wodnej, które umożliwią dalszy rozwój tego rejonu przy jednoczesnym zachowania jego walorów przyrodniczych** – działanie to wymaga przeprowadzenia badań terenowych i ustalenia obecnej presji turystycznej na akwen

Działania minimalizujące – Zatoka Pucka

W celu ochrony ekosystemu Zatoki Puckiej wewnętrznej (Zalew Pucki) przed możliwymi negatywnymi oddziaływaniami ustaleń Planu ZGD v.1 w związku z rozwojem turystyki wodnej i sportów wodnych proponuje się:

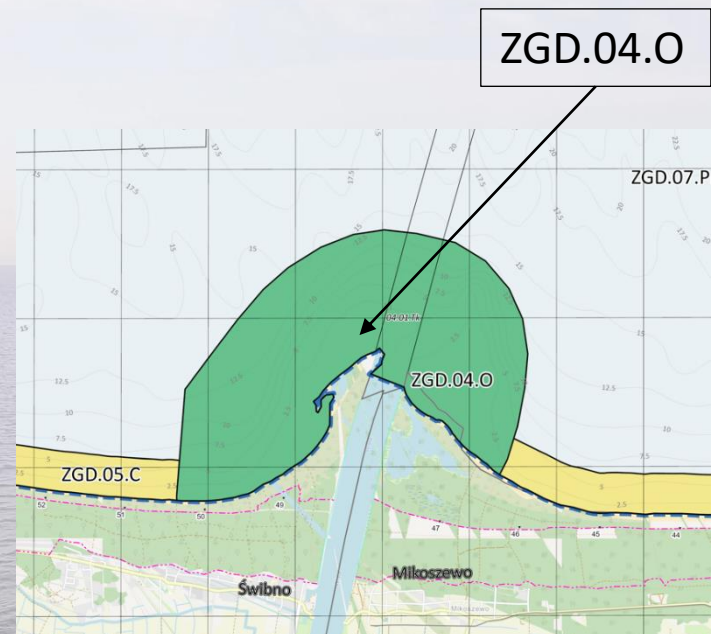
- poprawę oznakowania i egzekwowania obowiązujących zakazów dotyczących żeglugi i uprawiania sportów wodnych ustanowionych Zarządzeniem Porządkowym nr 5 Dyrektora Urzędu Morskiego z dnia 3 kwietnia 2014 roku – mapy pokazujące obszary wyłączone z żeglugi oraz obszary gdzie obowiązują ograniczenia w uprawianiu sportów wodnych powinny znajdować się na wszystkich kampingach i pomostach oraz ewentualnie oznaczone bojami
- w celu ochrony ichtiofauny, ale również ptaków, ssaków i łąg podwodnych powinno się rozważyć w okresie letnim w obrębie Zatoki Puckiej wewnętrznej zakaz ruchu jednostek motorowych poza wyznaczonymi torami wodnymi, z wyłączeniem służb ratownictwa, służb mundurowych (wojsko, policja, straż graniczna itd.), inspekcją rybołówstwa morskiego, rybołówstwo komercyjne, instytucje naukowe i prowadzące monitoring środowiskowy oraz trenerów sportów wodnych;
- zakaz wytyczania nowych torów wodnych w celu zapewnienia ochrony dna morskiego i siedlisk dennych.

Działania minimalizujące

W celu ochrony piaszczystych łach w rejonie ujścia Wisły Przekop powinny obowiązywać ograniczenia w poruszaniu się jednostek motorowych w promieniu 1 - 2 km od łach aby zapewnić ochronę siedliska foki szarej *Halichoerus grypus*.

Metody analizy skutków ustaleń planu

- Zgodnie z ustawą o obszarach morskich RP, plan ZGD polega okresowej ocenie co najmniej raz na 10 lat. Ocena ta sprawdzić będzie aktualność planów na podstawie dostępnych informacji w zakresie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru, z uwzględnieniem odpowiednich pozwoleń.
- Dalsze regularne monitorowanie zasięgu szuwaru trzcinowego na Zatoce Puckiej – regularna weryfikacja czy dalszy rozwój turystyki wodnej i sportów wodnych nie spowoduje presji, która będzie zagrażała walorom przyrodniczym akwenu
- Dla siedliska 1160 proponuje się regularne badania zasięgu łąk podwodnych na Zatoce Puckiej wewnętrznej oraz na Długiej Mieliznie (z wykorzystaniem metod lidarowych).
- Ustalenie punktu monitoringu siedliska w obrębie Zatoki Puckiej wewnętrznej a także przyjęcie jako wskaźnika kardynalnego powierzchni występowania trawy morskiej *Zostera marina*

Słowo podsumowania

- Akwen Zatoki Gdańskiej to z jednej strony najcenniejszy przyrodniczo obszar POM z drugiej ważne miejsce na mapie gospodarczej kraju – należy spodziewać się dalszego rozwoju transportu morskiego i funkcji turystycznych; rybołówstwo pozostaje pod znakiem zapytania w kontekście stanu zasobów ryb komercyjnych;
- Stały dopływ dużego ładunku biogenów (Wisła) i zmiany klimatyczne powodują niepewność prognozowania oddziaływań na środowisko Zatoki Gdańskiej i konieczność stałego badania procesów zachodzących w ekosystemie Zatoki Gdańskiej
- Od wielu lat prowadzone są badania środowiska Zatoki Gdańskiej przez różne instytucje naukowe, organizacje ekologiczne i PMS mające na celu rozpoznanie stanu środowiska i zachodzących w nim procesów
- Niezbędne dla zrównoważonego rozwoju Zatoki Gdańskiej jest przyjęcie planów ochrony i planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 i NPK – przede wszystkim w kontekście świadomości przyszłych inwestorów oraz innych użytkowników akwenu, z jakimi ograniczeniami lub wkluczeniami powinni się liczyć.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MORSKICH WÓD WEWNĘTRZNYCH CZĘŚCI ZATOKI GDAŃSKIEJ

Zespół autorski

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych części Zatoki Gdańskiej – przygotowana w ramach zadania 1.3.1 „Projekt planu oraz Prognozy dla Zatoki Gdańskiej do konsultacji publicznych i uzgodnień”

została opracowana przez zespół Biura Urbanistycznego PPP spółka z o.o., w następującym składzie:

Imię i nazwisko	podpis
Justyna Breś	
Joanna Jankowska	
Katarzyna Kalukin	
Magdalena Klejzik-Głowińska	
Maciej Mach	
Anna Mitraszewska	
Katarzyna Piłatowicz	
Aleksandra Piskorska	
Matylda Piskorska	
Anna Szaniawska	
Urszula Janas	
Tomasz Mokwa	
Kinga Wejer	
Dorota Dawidowicz	

Dziękuję za uwagę

Do etapu realizacji Zadania 1.2.1. Wstępnego projektu Planu i Wstępnej Prognozy, wzięli udział: Agnieszka Marciniak i Miłosz Marciniak.